

VÝCHODISKÁ PROJEKTU ZAMERANÉHO NA VÝVOJ ELEKTRONICKÝCH MATERIÁLŮ URČENÝCH K VÝUČBE ANGLICKEJ MORFOLÓGIE

HAŠKOVÁ Alena – MALÁ Eva, SR

Resumé

Autorky v príspevku prezentujú hlavné zámery projektu KEGA 3/6045/08 *E-príručka anglickej morfológie: E-MORPHOLOGY* a výsledky hodnotenia tejto jazykovednej disciplíny z hľadiska štyroch kritérií v porovnaní s ďalšími lingvistickými disciplínami zo strany študentov.

Kľúčové slová: elektronické študijné materiály, anglická morfológia, hodnotenie lingvistických disciplín.

STARTING POINTS OF A PROJECT AIMED AT THE DEVELOPMENT OF ELECTRONIC MATERIALS INTENDED FOR ENGLISH MORPHOLOGY TEACHING

Abstract

In their article the authors present main intentions of a KEGA project 3/6045/08 *E-handbook of English Morphology: E-MORPHOLOGY* as well as the results of the assessment in which students evaluated English morphology from the point of view of four criteria in comparison with other linguistic disciplines.

Key words: electronic study materials, English morphology, assessment of linguistic disciplines.

1 Úvod

Rozširujúca sa tendencia preferovania elektronických študijných materiálov medzi študentmi vedie pedagógov k vytváraniu širších tímov, ktoré sa autorsky podieľajú na ich obsahovom a technickom vývoji. Príkladom takejto spolupráce je participácia pedagógov Katedry lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií a Ústavu technológie vzdelávania Pedagogickej fakulty a Katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre na riešení projektu KEGA Katedry anglistiky a amerikanistiky Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pod názvom *E-príručka anglickej morfológie: E-MORPHOLOGY*.

Morfológia je považovaná za jednu z najzložitejších jazykovedných disciplín anglického jazyka (Hardošová 2004, Gadušová – Hartánská 2001). Zámerom uvedeného projektu je na komparatívno-kontrastívnom základe so slovenským jazykom vyselektovať najproblematickejšie okruhy, vytypovať k nim najvhodnejšie aktuálne východiskové texty zamerané na príslušné morfológické javy a následne z nich vytvoriť zadania vhodné pre elektronické spracovanie. Mala by tak vzniknúť študijná príručka, ktorá bude študentom na pokročilej úrovni predkladať učivo a umožní im jeho precvičovanie, pričom významnú úlohu bude mať funkcia spätnej väzby umožňujúca študentom vlastné otestovanie sa.

Pred zostavením koncepcie e-príručky sme sa pokúsili nájsť odpoveď na otázku, ako vnímajú anglickú morfológiu a ako hodnotia jej obsah a náročnosť osvojovania si

(či už na základe existujúcich učebníc anglickej gramatiky alebo výkladu učiteľa) samotní študenti.

2 Metodika stanovenia východísk projektu z hodnotení študentov

Pri hodnotení jednotlivých jazykovedných disciplín sme sa zamerali na štyri atribúty. Zisťovali sme, do akej miery príslušnú disciplínu študenti považujú za dôležitú, resp. nevýznamnú, ako hodnotia jej náročnosť a zaujímavosť a aký je ich vzťah k tejto disciplíne (do akej miery ju obľubujú). O hodnotenie sme požiadali 60 študentov, ktorí počas svojho vysokoškolského štúdia už absolvovali všetkých päť hodnotených jazykovedných disciplín (fonetika a fonológia, lexikológia, morfológia, syntax, štylistika). Svoje pozitívne alebo negatívne hodnotenia (disciplína dôležitá – nedôležitá, náročná – ľahká, zaujímavá – nezaujímavá, obľúbená – neobľúbená) vo zvolenom smere vyjadrovali prostredníctvom trojbodových škál (disciplína veľmi dôležitá/úplne nedôležitá, dôležitá/nedôležitá, skôr dôležitá/skôr nedôležitá; veľmi náročná/veľmi ľahká, náročná/nenáročná, skôr náročná/skôr nenáročná; veľmi zaujímavá/veľmi nezaujímavá, zaujímavá/nezaujímavá, skôr zaujímavá/skôr nezaujímavá; veľmi obľúbená/neobľúbená, obľúbená/neobľúbená, skôr obľúbená/skôr neobľúbená).

Získané údaje boli vyhodnotené v dvoch krokoch. Prvým bolo určenie percentuálneho spektra respondentov (v rámci celej hodnotiacej skupiny), ktorí vnímajú jednotlivé hodnotené lingvistické disciplíny ako dôležité, náročné, zaujímavé a ktorí k nim majú pozitívny vzťah (t.j. príslušná disciplína patrí medzi ich obľúbené predmety). Druhým krokom bol výpočet priemerných koeficientov miery sledovaných atribútov jednotlivých disciplín pre podskupiny respondentov, ktorí sa v rámci svojich hodnotení vyjadrovali buď pozitívne alebo negatívne (t.j. napr. do akej miery sú jednotlivé disciplíny zaujímavé pre tých, ktorí ich označujú za zaujímavé versus v akej miere sú nezaujímavé pre tých, ktorí ich hodnotia ako nezaujímavé). Na stanovenie týchto koeficientov sme použili bodové hodnoty škál 1 – 3 (napr. skôr náročná/skôr ľahká disciplína - 1; náročná/nenáročná disciplína - 2; veľmi náročná/veľmi ľahká disciplína - 3; skôr zaujímavá/skôr nezaujímavá disciplína - 1; zaujímavá/nezaujímavá disciplína - 2; veľmi zaujímavá/veľmi nezaujímavá disciplína - 3).

3 Výsledky hodnotenia a ich interpretácia

Tabuľka 1 prezentuje percentuálne spektrum respondentov, ktorí vnímajú jednotlivé hodnotené lingvistické disciplíny ako dôležité, náročné, zaujímavé a ktorí k nim majú pozitívny vzťah (t.j. príslušná disciplína patrí medzi ich obľúbené predmety). Komplementárna časť respondentov (zvyšok do 100 %) ich hodnotí ako nedôležité, ľahké, nezaujímavé, osobne neobľúbené.

Ako vyplýva z údajov prezentovaných v tabuľke 1 študenti úplne jednoznačne z lingvistických disciplín považujú za najdôležitejšiu spolu s lexikológiou práve morfológiu. Z ich pohľadu treba výučbe morfológie venovať náležitú pozornosť, i keď z hľadiska náročnosti je spolu so syntaxou v najväčšej miere hodnotená aj ako nie náročná disciplína (približne štvrtina respondentov sa v prípade týchto dvoch disciplín vyjadrila, že ide o disciplíny nenáročné). Výsledky nám umožňujú konštatovať, že morfológia patrí celkovo u študentov medzi obľúbené a zaujímavé predmety.

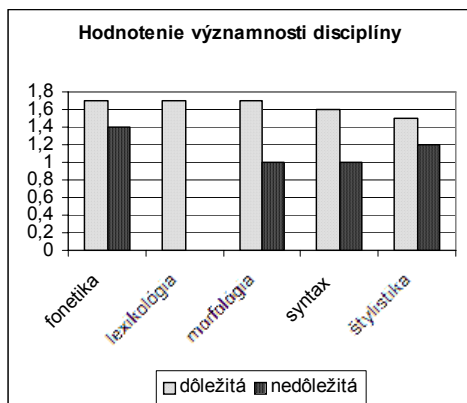
U študentov bola najnižšie hodnotená štylistika. Pre dve tretiny respondentov (67 %) je to neobľúbený predmet, ktorý navyše tretina respondentov (33 %) vníma aj

ako nie dôležitý v rámci jazykovednej prípravy. Náročnosť osvojovania si anglickej štylistiky pre študentov zvyšuje ešte aj jej relatívna nezaujímavosť.

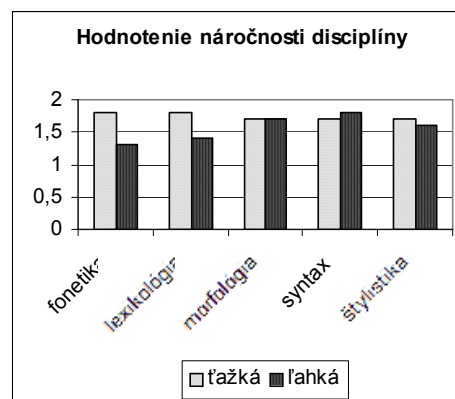
Tabuľka 1: Percentuálne zastúpenie respondentov ktorí hodnotia príslušnú jazykovednú disciplínu ako dôležitú, náročnú, zaujímavú a považujú ju za obľúbenú.

Disciplína	Dôležitosť disciplíny	Náročnosť disciplíny	Zaujímavosť disciplíny	Oblíbenosť disciplíny
Fonetika a fonológia	80 %	90 %	73 %	63 %
Lexikológia	100 %	80 %	93 %	87 %
Morfológia	97 %	77 %	93 %	93 %
Syntax	83 %	73 %	70 %	57 %
Štylistika	67 %	83 %	43 %	33 %

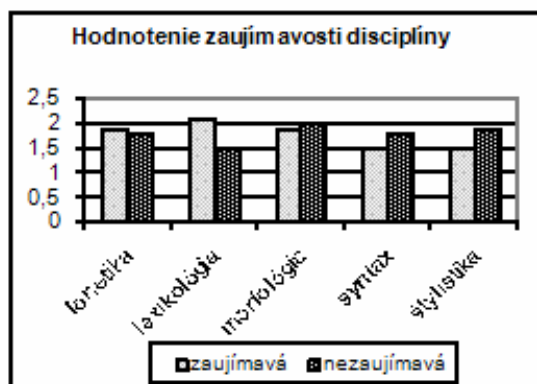
Obrázky 1 – 4 prezentujú v grafickej forme hodnoty koeficientov miery sledovaných atribútov jednotlivých disciplín počítané ako priemerné hodnoty v rámci podskupín respondentov, ktorí tieto atribúty hodnotili v jednom alebo druhom smere.

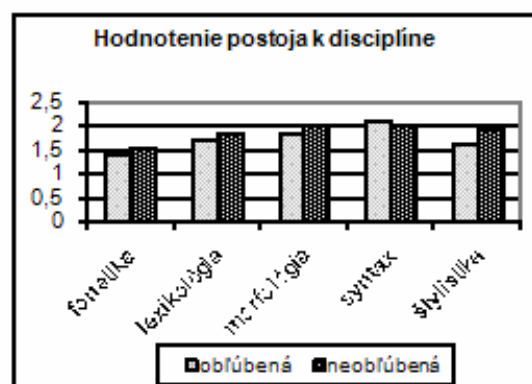
Obr. 1: Koeficienty miery dôležitosti, resp. nedôležitosti jednotlivých disciplín.

Obr. 2: Koeficienty miery náročnosti, resp. nenáročnosti jednotlivých disciplín.

Obr. 3: Koeficienty miery zaujímavosti, resp. nezaujímavosti jednotlivých disciplín.

Obr. 4: Koeficienty miery obľúbenosti, resp. neobľúbenosti jednotlivých disciplín.

Respondenti, ktorí hodnotili jednotlivé disciplíny ako dôležité, náročné, zaujímavé, resp. obľúbené, využívali pri svojich hodnoteniach celú škálu (1 – 3). U respondentov, ktorí ich hodnotili ako nedôležité, ľahké, nezaujímavé, resp. neobľúbené bola výrazná tendencia pohybovať sa v dolnom rozmedzí škály (1 – 2). Vo väčšine prípadov rozdiely v hodnotách koeficientov stanovených pre príslušné podskupiny respondentov nie sú signifikantné. Výnimkou je koeficient miery významnosti. Respondenti, ktorí disciplínu hodnotia ako dôležitú, ju považujú za podstatne významnejšiu v porovnaní s tým, ako hodnotia mieru jej nedôležitosti tí respondenti, ktorí ju považujú za nevýznamnú.

Predpokladáme, že realizácia vyššie spomenutého projektu prispeje ešte k vyššiemu hodnoteniu anglickej morfológie (nielen) z aspektu uvedených kritérií.

4 Literatúra

1. GADUŠOVÁ, Z. – HARTÁNSKÁ, J. Miesto gramatiky vo vyučovaní cudzieho jazyka – aktuálne problémy. In: *Acta Nitriensia 4*. Nitra : FF UKF, 2001. s. 15 – 31.
2. HARDOŠOVÁ, M. Funkcie e-learningu vo výučbe morfológie anglického jazyka. In: *The Proceedings Slovak Studies in English*. Bratislava : UK, Budmerice 2004, s. 380-386.

Lektorovala: prof. PaedDr. Zdenka Gadušová, CSc.

Kontaktná adresa:

Alena Hašková, prof. PaedDr. CSc.,
Ústav technológie vzdelávania,
Pedagogická fakulta, Univerzita Konštantína
Filozofa, Dražovská cesta 4, 949 74 Nitra,
SR, tel: +421-37-640875 fax: +421-37-
6408264, e-mail: ahaskova@ukf.sk

Eva Malá, prof. PhDr. CSc.,
Katedra lingvodidaktiky a interkultúrnych
štúdií,
Pedagogická fakulta, Univerzita Konštantína
Filozofa, Dražovská cesta 4, 949 74 Nitra,
SR, tel.: +421-37-6408230 fax: +421-37-
640861, e-mail: emala@ukf.sk